

LIKUTÉ SZICHOT

לקוטי שיחות

A LUBAVICSI REBBE,
MENÁCHEM M. SCHNEERSON

beszédeinek gyűjteménye

26. szám

Emor I. rész

Próba kiadás

Chábád Lubavics Nevelési és Oktatási Egyesület

2018

5778

Fordította
Kovács Jichak rabbinövendék
Köves Slomó rabbi

Lektorálta
Oberlander Báruch rabbi
Köves Slomó rabbi

© Chábád Lubavics Egyesület
2018

Kiadó: Chábád Lubavics Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület
1052 Budapest, Károly krt. 20.
Telefon/fax: (36 1) 267-5746
info@zsido.com
www.zsido.com

ISBN 978-963-7533-57-0

Megjegyzés

A főszövegben a szögletes zárójellel jelölt vagy a kisebb betűvel szedett szöveg a fordító kiegészítése.

A számmal jelölt lábjegyzetek az eredeti jiddis kiadás tükröfordításai, a betűvel jelöltek az angol fordításokban lévő lábjegyzetek, illetve a magyar fordítók és lektorok kiegészítései.

Emor

I.

Ijár – a teljes odaadás hónapja

Ijár, amikor minden napot számolunk

1. *Ijár* hónapja rendelkezik egy előnnyel a többi hónaphoz képest: ennek a hónapnak minden egyes napja egy különleges *micvá*hoz, nevezetesen az *Omer*-számlálás parancsolatához kapcsolódik.¹

Niszán hónapnak csak a második fele kapcsolódik a számláláshoz, míg *Sziván* hónapnak csak az első néhány napja. *Ijár* hónapnak azonban valamennyi napja rendelkezik ezzel a különleges minőséggel.

Tisré és *Niszán* hónapjai szintén különlegesek: *Tisré* hónap nagy részében, valamint *Niszán* egészében ugyanis nem mondjuk a *Táchnun* bűnbánó imarészt.² Sőt, *Niszán* hónapjáról azt is mondja a Tóra, hogy „Ez a hónap nektek a hónapok kezdete.”³ Sáló ezt úgy értelmezi, hogy *Niszán* hónap valamennyi napja *ros chodes* minőségével rendelkezik.⁴ Mindazon

által, *Tisré* és *Niszán* hónapok különleges adottságai nem kapcsolódnak az ezen idő alatt gyakorolt Isten-szolgálatunkhoz. Ezen hónapok különlegessége, magukból és nem az ember cselekvéséből adódik. Ezzel szemben *Ijár* különleges adottsága az emberi cselekményeknek, az *Omer*-számlálásnak a függvénye.

Maguk a napok különlegesek

Az *Omer*-számlálás időszaka és parancsolata között szorosabb összefüggés van, mint egyéb időszakok és az alattuk teljesítendő parancsolataik között. Más napokat tekintve ugyanis nincs valódi mélységi kapcsolat az adott nap, s az azon a napon végrehajtandó parancsolatok között. Vegyük példának *Peszách*kor a *máca* fogyasztásának a parancsolatát. A *máca* fogyasztásának a parancsolata végső soron külön válik *Niszán* 15. nap-

[1] „És számoljatok magatoknak az ünnep másnapjától, ama naptól, midőn hozzátok a lengetés ómerjét, hét teljes hét legyen, a hetedik hét után való napig számláljatok ötven napot.” (3Mózes 23:15-16.) Ez az *Omer*-számlálás *micvá*ja, amelyet *Niszán* hónap 16. napjától (*Peszách* ünnepének második napjától) egészen *Sziván* hatodik napjáig (azonban ezt a napot nem magába foglalva), azaz *Sávuot* ünnepéig.

[2] *Táchnun*, az a hétköznapi reggeli illetve délutáni imában az *Ámidát* követő kiegészítő bűnbánó ima, amelyet az ünnepeken, vagy ünnep-jellegű napokon kihagyunk (*Sulchán áru*ch, *Orách chá-*

jim 131. fejezet; lásd ott, az Álter Rebbe SÁ-jában 5. bekezdés.)

*Táchnun*nt nem mondjuk egész *Niszán* hónapban (*Orách chájim* 429. fejezet; az Álter Rebbe SÁ-jában 9. bekezdés), és *Tisré* második felében (*Jom kipur* estéjétől egészen *Tisré* hónap végéig (*Mágen Ávrahám*, *Orách chájim* 669. fejezet vége; Álter Rebbe Szidurja. Lásd *Likuté szichot* 20. kötet 368. oldal.

[3] 2Mózes 12:2.

⁴ *SLÁ*, *Peszáchim* traktátus eleje, *háchodes háze* kezdő szavakkal; *uo. Torá sebiltáv*, *Bo* vége.

jától, azt leszámítva, hogy azon a napon kell elfogyasztani azt.⁵ Más a helyzet azonban az *Omer*-számlálás parancsolatával. A parancsolat ebben az esetben az adott nap számolása. *Ijár* hónap különleges minősége tehát abban a tényben rejlik, hogy annak minden egyes napja egy parancsolattal eszenciálisan fonódik össze.

Minden kapcsolatban van az összes többi nappal

2. Az *Omer*-számlálás parancsolata minden egyes megszámlolt naphoz kapcsolódik. Sőt! A napi számolás az egész időszak valamennyi napjára, egyesével is kihatással van, beleértve azokat a napokat is, amelyek már elmúltak,⁶ és azokat is, amik még előttünk állnak, valamint aktualitással bírnak a Tóra-adásra (a *Sávuotra*, azaz rögtön az *Omer*-számlálás végét követő Tóra-adás ünnepére) vonatkozó felkészülésre.⁷

Ez a különleges minőség az *Omer*-számlálás valamennyi napjára egyformán érvényes.

Más szóval: *Ijár* hónap egészében véve, és egyenként minden napjában, különleges minőséggel bír.

3. Minden hónapra vonatkozólag különbséget teszünk annak első és második fele közt. A *Párdész rimonim* azt tanítja, hogy az év tizenkét hónapja a *Tetragrammaton* (a *Hávájá* Isten név)⁸ betűi tizenkét kombinációjának felel meg. És csak úgy, ahogy a *Tetragrammaton* négy betűből áll, minden egyes hónap is négy hetet foglal magába. (A négy héten felüli többlet napok is ehhez a négy héthez kapcsolódnak, illetve bennük oszlanak el.)

[Ezen túlmenően is vannak még párhuzamok.] A *Tetragrammaton* minden egyes betűje egymástól különböző rangot és minőséget testesít meg. A *Tetragrammaton* első fele, annak hagyományos betűzésében a

[⁵] A Tóra a *macesz* evését rendeli el *Peszáchkor* (2Mózes 12:8., 15., 18., stb.) A *cháméc*nek (tehát a kovászosnak) az evése (sőt még a tulajdonlása is) *Peszách* estéjétől egészen az ünnep végéig tiltott. A *macesz* evése ezzel szemben csak *Niszán* 15. napján kötelező, *Peszách* fennmaradó napjaira pedig csak opcionális (Midrás *Móchiltá* és Rási a 2Mózes 12:15-höz; *Pszáchim* 120a.; Rási az 5Mózes 16:8-hoz). Bár a zsidók valójában *Niszán* hónap 15. napján hagyták el Egyiptomot, a *macesz* parancsolatát akár más napra is elrendelhetné volna az Örökkévaló. Ebből is látható, hogy a *macesz* parancsolata, és annak dátuma történelmileg kapcsolódnak egymáshoz, de nem esszenciájukban.

[⁶] Az *Omer*-számlálás parancsolata az, hogy számoljunk annyi napot, hogy az „hét teljes hét legyen” (3Mózes 23:15.) Bármely nap számolása ennek értelmében kihatással van minden azt

megelőző napra, azzal, hogy visszamenőlegesen járul hozzá a hét hétnek a minőségéhez, csak úgy, mint teljességéhez (éppen ezért mondunk el minden nap áldást, még akkor is, ha a számolás később valamilyen módon megszakított). [Lásd még lejjebb, 17. bekezdéstől.]

[⁷] Lásd *Zohár* 3:97a-b. (*Zohár* és *Rájá mehemná*); *Zohár chádás*, *Jitro* 31a. Lásd még *Sibálé háleket* 236. fejezet; *RáN*, *Pszáchim* vége, *uböhágádá* kezdő szavakkal; *Széfer háchinuch*, 306. fejezet.

⁸ *Párdész rimonim* 13:3-tól.

[A négy betű 24 különböző betű kombinációra adna lehetőséget a betűk sorrendjének a cserélgetésével. A *Tetragrammaton*ban azonban két betű megegyezik egymással (tekintve, hogy a második és a negyedik betű is *héi*), így csak 12 különböző kombinációt adnak ki.]

jud-hé betűk kombinációja, amely egy különböző, és egyúttal magasabb szintet is képvisel, mint a második fele, a *váv-hé* betűk kombinációja;⁹ hasonlóképpen van ez a betűk fennmaradó tizenegy kombinációjával is. Ez az összes többi hónapra vonatkozólag is érvényes. Minden egyes hét különbözik a többitől, és általában véve, az első két hét periódusa magasabb szinten van a második két héthez viszonyítva.¹⁰

Ez a különbségtétel gyakorlati dolgokat is maga után von. Például különbséget teszünk a hónap első és második fele közt az esküvői ünnepség levezénylése szempontjából.¹¹ *Ijár* hónapnak azonban valamennyi napja azonos, a feljebb már említett Isten-szolgálatot illetően.

Az isteni szekér emberei

4. Vajon hogyan érjük el, hogy *Ijár* hónap minden egyes napja ugyanolyan minőséggel bírjon? Erre a választ magának a hónapnak nevében találjuk meg: **אייר** (*Ijár*) az **אברהם** (Ábrahám), **יצחק** (Izsák), **יעקב** (Jákob), **רחל** (Ráchel) nevek akronimja, a három ősapáé és egy őspanyáé, akik együttesen jelenítik meg az Örökkévaló iránti teljes odaadást szimbolizáló Isteni szekér¹² négy tartó kerekét. Ezen

utalást (*Ijár* akronimját) még háláchikus kontextusban is fellelhetjük.¹³

Az isteni szekér elvét a *Tánjá*¹⁴ úgy magyarázza, hogy [ez egy olyan fokú alázatot és odaadást szimbolizál, amelyben az ezt a fokot elérő *cádíkok*] minden porcikája szent és elkülönült a földi dolgok hívságaitól. Ennek pedig az a következménye, hogy az illető teljesen mentes minden fajta önérdektől. Még fizikai tevékenységei alatt is teljesíti, hogy „minden utadban csak őt ismerd meg”¹⁵, azaz teljesen aláveti magát Istennek, analóg módon a szekérral, amely kizárólag arra szolgál, hogy hajtója akaratát szolgálja ki.

A teljes odaadás hónapja

Ebben az állapotban pedig minden nap egyen értékű, hiszen a valóságot egyetlen módon érzékeljük: Istenen keresztül.

Ijár hónapnak a szekér szellemiségében megcselekedett Isten-szolgálat az eredményezi, hogy ez a hónap egyfajta köztes időszak lesz *Niszán* és *Sziván* hónapok között. Tehát az első hónap

– a kivonulás hónapja, „midőn kivezeted a népet Egyiptomból,” annak érdekében, és azon módon, hogy „szolgálni fogjátok Istent a hegyen,”¹⁶ amely versben a „szolgálni fogjátok” kifejezése a

⁹ [Lásd *Zohár* 1:21a.; *Zohár chádás*, *Tikunim* 101b.]; *Tánjá* 26. fejezet; *Igeret hátsuvá* 4. fejezet.

¹⁰ Lásd *Zohár* 3:58a-b. és *Hágáhot Chájim Vitál rabbi* uo.

¹¹ *RöMÁ*, *Even háezer* 64:3.

¹² A három ősapá és Ráchel szimbolizálják az attribútumok összességét, amelyek együtt alkotják az isteni szekeret. Lásd *Zohár* 1:150a. (és *Sáaré Zohár* a *Brésit rábá* 47:6-hoz) az ősatyákat

illetően; valamint *Zohár* 2:29b., és 3:244a, Ráchelt illetően.

¹³ *Bét Smuél* az *Even háezer* 126. fejezetéhez 20. bekezdése. Lásd még *Möör or, álef*, 84. bekezdés.

¹⁴ *Tánjá*, 23. fejezet.

¹⁵ *Példabeszédek* 3:6. Lásd még korábról, *Vájikrá*, 40-41. lábjegyzetek.

¹⁶ *2Mózes* 3:12.

szolga szolgálatát jeleníti meg a *kábálát ol* (a isteni fenség terhének önmagunk alávetése) útján –

és a harmadik hónap (*Sziván*) között,

amelyben a „három részes Tóra oda adott a három csoportot felölelő népnek.”¹⁷

(*folytatása következik*)

¹⁷ *Sábát* 88a. [„Három részes Tóra – mivel a Szentírás három részből áll: *Tóra*, *Próféták*, *Szent iratok*. „Három rétegű nép” – mivel a zsidó nép három

csoportra osztható fel: Kohénok, leviták, és izraelek.]

TARTALOMJEGYZÉK

Emor

I. Ijár – a teljes odaadás hónapja	3
--	---

Kiadványunk próbakiadás.
Amennyiben megjegyzésük, javaslatuk van,
az alábbi elérhetőségeken várjuk azokat:
Telefon: +36 1 268 0183
E-mail: szichot@zsido.com